

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 14

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 8. apríl 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 Árg.

Prúð rokning!

Tórshavnar býur má brúka hópin av pengum, áðrenn hann fær eina tíðarhóskandi havn. Men allir íbúgvarar Tórshavnar eru á einum máli um, at ikki hefur býurin stórar vónir fyri at trívast, uttan havnaviðurskiptini verða gjörd so góð, sum tey á nakran hátt kunnu fáast, og so má heldur verða ofrað nakað væl av peningi; tí skulu menn røkja sjógvin nakað til muns út frá býnum, so má havnin í minsta lagi gerast so kyrr, at skip óttaleyst kunnu verða lögð á hana, og at tey hava góð líkindi at arbeiða undir.

Hetta eru allir Tórshavnar borgarar greiðir yvir, og teir óttast heldur ikki fyri at rinda tað, hetta arbeiði kemur at kosta býnum.

Men máti skal kortin verða við øllum.

Lesarar av hesum blaði vilja óivað kunna minnast, at vit fyri o. u. hálvum ári síðani funnst at, at ein partur av Tórshavnar býráðslimum tóktust vilja leggja 2 milliónir kr. meira enn neyðugt í skatti á íbúgvararnar, heldur enn at taka við einum tilskoti uppá 2 milliónir frá statinum. — Eitt tilskot, ið fæst, bert býráðið vil søkja um tað. Tá fekk blaðstjórin av hesum blaði blakað upp í eyguni, at hann var eitt neyðaradýr við ongum ryggi (hesi orðini stóðu í „14. Sept.“).

Okkum kunnugt hefur ikki Tórshavnar býráð enn søkt statin um studning til havnabygging, og um tað ætlar at gera tað, vita vit ikki; men vit vita, at felagið Kampsax fer undir at gera ta stóru havnina í summar. Felagið hefur áttikið sær hetta arbeiði fyri smáar 8 milliónir krónur.

Vit vita eisini, at skattaprocentið í Havn í ár er uppfarið frá 8 til 10,4.

Og er tað so lögð, tá soleiðis verður farið fram??

Nú siga blóðini frá, at henda sama kommuna aftur stendur fyri einari stórar útreiðslu í samanhangi við havnagerðina. Tað er pakkhúsið, ið Jens í Dali

sálj læt gera yviri í Trøð á sinni, ið teir nú halda seg vera noyddar at fáa beint av vegnum. Teir hava í mong ár havt hug at keypt hetta pakkhús; men altíð hava teir hildið prisin verið ov høgan fyri tað — sum kanska eisini er rætt.

Men nú stendur á. Antin megu teir fáa hetta pakkhúsið nú — ella slætt ikki; tí nú verður farið undir havnagerðina.

Arvingar Jens í Dalis hava kravt 150.000 kr. fyri ognina, og leigararnir (ið hava stóra smiðju og mekaniskan verkstað í húsinum) meta tap sitt til 800.000 kr., um teir missa húsið!

Hetta eru töl, ið tala!

Húsið varð í sínari tíð bygt fyri o. u. 5000 kr., verður sagt, og tann virðisøkjan, ið tað möguligt hefur fingið, er einans framkomin við, at kommunan hefur bygt havn, so tað er komið at liggja væl fyri.

Javnaðarflokkurin er ikki og hefur ikki verið loysingarhugaður.

Nú er sambandið og „Dimmalætting“ farin at bera seg at móti javnaðarflokkinum, sum gjørt hefur verið móti sjálvstýrisflokkinum síðani 1906.

— Javnaðarflokkurin verður veinleiddis — og á donskum máli fyri sínum donsku lesarum — lagdur undir at vera loysingarflokkur.

Allir menn, sum kenna ta føroysku politisku söguna, vita, at hetta er beinleiddis ósannindi.

— Javnaðarflokkurin hefur ongatíð latið nakran verið í iva um sína stöðu í stjórnmálum. Hann er nevniliga tann einasti flokkur, sum frammanundan vali, legði eitt fullgjøgjað stjórnaruppskot fram. Hetta var heimastýrisuppskotið og einki loysingaruppskot.

Við stöðu síni á tingi hefur javnaðarflokkurin so greitt sum nakar undirstrikað stöðu sína í móti loysing.

Men blað javnaðarmanna

Nú er pakkhúsið sýnað, fyrst av vanligum sýni og síðani av yvirsýni. Og úrslitið er hetta: 115.000 kr. fyri pakkhúsið og 51.500 kr. til leigararnar.

Ein prúð rokning!

Gerið so væl, Tórshavnar borgarar, betalið!

Tað er ófört, sum alt, ið Tórshavnar kommuna má ognar sær, økist í virði!

Tá hetta pakkhús hefur so stórt virði fyri teir, ið eiga, og fyri teir, ið leiga, er tað so ikki stór synd at taka tað frá teimum? Og gull kann eisini keypast ov dýrt!

Vit skulu ikki einans heita á Tórshavnar býráð um at lata pakkhúsið standa; men vit beinanvegin krevja av tí, at tað sigur nei takk til slíkt keyp og letur húsið standa í friði. Ikki verður tað nakað prýði at hava standandi; men kortini má krevjast, at máti er við øllum, og tað má kunna lata seg gera at fáa bygt hesa havn, um hetta gróthúsið ikki verður sprongt burtur.

HVAT FÆR SKIPARIN?

Eitt tað síðsta lögtingið gjörði áðrenn tað fór heim, var við lóg at samtykkja lækkan av lönnum til yvirmenninar umborð á teim føroysku fiskiskipunum.

Men nú eru tey flestu skipini farin til fiskiskap, og hava vit enn einki sæð til, at henda lögtingssamtyktin er kunngjörd og hefur fingið lógargildi.

Sigla yvirmenninir enn fyri tær gomlu kontraktirnar?? Og hvi er so vordið?

Lækkanin av yvirmannalönunum var eitt lið í tí arbeiði, sum gjört var á lögtingi fyri at fáa fiskivinnuna at bera seg; men enn hefur landsstýrið einki gjört fyri at fáa tey mál, sum saneringin byggir uppá, kunngjörd. Tað sær ikki mætari út, enn at landsstýrið í fullum álvara roynir at spenna bein fyri royndirnar, ið gjörðar verða fyri at menna og stímbra landsins hövudsvinnuveg.

KALVAVEIÐA

„Bonnybridge“, nýtt enskt motorlinuskip hefur verið á Havnini. Tað skal royna við linu undir Føroyum eftir kalva. Nakrir av manningini verða føroyingar, og skipari sigst at vera Óla Jákup Jensen.

Tað hefur so ofta verið funnist at, at fremmandir fiskimenn oyða grunnarnar uttan um oyggjar okkara, so litið verður burturúr hjá hinum føroyska fiskimanninum. Men skulu bestu skiparar okkara nú aftrat föra tey fremmandu skipini og visa útlendingum tær fiskileiðir, sum føroyingar kenna, so eru vit komnir so langt burtur av allari leið, at einki høpi er í nøkrum longur.

TH. A. KEMPIS í føroyskari týðing.

Hin tiltikna bókin av Th. a. Kempis: Kristi eftirfylging er nú útkomin í føroyskari týðing. Tað er frú *Petra Lambaa Toft* um, ið týtt hana hefur úr donskum. Bókin verður nærri donskum her í blaðnum seinni.

Tað eru fleiri ár síðani, H. M. Eidesgaard týddi hesa bók; men ikki er hansara týðing prentað.